

לראשונה בישראל: צבת ים עם אנטנה

הצבה "חיפה", זכתה במשדר לווייני מיוחד על שריונה, כדי לאפשר לאנשי המרכז להצלת צבי ים ללמוד על אורח חייה והמקומות בהם היא מבקרת. בחי-בר כרמל התקינו משדר דומה על נקבת נשר בוגרת, כדי לעקוב אחר דפוסי המחיה שלה ולהציל נשרים מהרעלות וציד

ארז ארליכמן
פורסם: 20.07.08, 14:51

בשבוע שעבר הותקן, לראשונה בישראל, משדר לווייני על שריונה של צבת-ים חומה, במטרה לעקוב אחרי מסלול המחיה והנדידה שלה באזור הים-התיכון.

הצבה היא נקבה פוריה בת 30 או 40, במשקל 43 קילוגרם, שהטילה לאחרונה 71 ביצים בצפון הארץ, ונלכדה באזור חיפה - ולכן זכתה לשם "חיפה".

"רצינו להתקין את המכשיר הראשון על צבה מטילה ולכן באופן חריג, אספנו אותה מהחוף לבדיקות למשך יממה עד לרגע ההשבה לטבע", מספר יניב לוי, [מנהל המרכז הארצי להצלת צבי-ים](#) של רשות הטבע והגנים. "היה חשוב לוודא שהתהליך יתבצע על הצד הטוב ביותר לפני שנמשיך בו בעתיד בתנאי שטח".

"חיפה" עם האנטנה, בדרך לים (צילומים: יניב לוי, רשות הטבע והגנים)

התקנת משדר לווייני על בעלי חיים, כדוגמת צבי ים, מתבצעת במקומות רבים בעולם לצורך מחקר ומעקב, אך לאחרונה הגיעו למרכז חמישה משדרים שכאלה שעלות כל אחד מהם היא כ-6,000 דולר.

"המשדר שוקל כ-600 גרם, מוגן מפני מים ומותאם לעמוד בפני לחצים בעומק של מאות מטרים", מסביר לוי. "הוא משדר את נתוני מיקום הצבה ברגע שהיא עולה לנשום מעל פני המים, והאות נקלט על ידי שלושה לוויינים. בנוסף, הוא מצויד בסוללה שתחזיק מעמד כשלוש שנים ונחשבת לחסכונית מאוד".

• כדי לעקוב אחר מסעה של "חיפה" הצבה - לחצו כאן

לוי מציין כי להדבקה ישנה חשיבות מכרעת בשילוב בין חיית בר נדירה וציוד טכנולוגי יקר-ערך. חברת 3M תרמה את הידע המקצועי, במהלכו נוסתה שיטת הדבקה חדשנית עם ארבעה סוגי דבקים שונים וחזקים במיוחד.

"המשדר יעניק לנו מידע חשוב על סביבת המחיה הטבעית של הצבה, החל ממסלולי הנדידה שלה בים, אזורי הלינה והתזונה. אפילו כמה פעמים ביום הצבה נושמת, באילו עומקים היא צוללת וכמה זמן היא ישנה", פירט לוי. "כל הנתונים הללו יעזרו לנו לקיים שמירת טבע טובה יותר".

לדבריו, אם יתברר כי "חיפה" מגיעה לשמורות טבע קיימות או לאזורים חדשים בהם היא לנה או אוכלת, יתכן שיהיה צורך בהקמת שמורות טבע בתקופות ובאזורים מסוימים במהלך השנה, כדי להגן עליה ועל חבריה הזוחלים בים. "החופים בישראל מהווים מסדרון נדידה ואכילה של צבי ים חומים וירוקים שנחשבים באזור", הוא מוסיף. "יש לכך פוטנציאל גדול לא רק לשימור טבע, אלא גם לפעולות הסברה וחינוכיות לתלמידים שיוכלו לעקוב אחרי הצבה וללמוד עליה".

ביום שישי שוחררה חיפה בחזרה לטבע, מהמקום בו נאספה על ידי עובדי המרכז, העוקבים אחרי מסלול הנדידה שלה בסקרנות רבה. "למרות שעונת ההטלה הסתיימה, אנחנו ננסה לאתר וללכוד צבי ים כדי להתקין עליהם את המשדרים הנוספים", מסכם לוי. "המשדרים הללו יעזרו לנו להציל עשרות ומאות צבי ים".

קורן בשמיים: גם נשר זכה למשדר לווייני

אך לא רק הזוחלים הימיים קיבלו משדר לווייני, אלא גם מלכי השמיים – הנשרים. לפני כשבועיים נלכדה בחי-בר נקבת נשר מקראי בוגרת וברשות הטבע והגנים החליטו להצמיד לגופה משדר לווייני חדש. "בחרנו בנקבה בוגרת, ככל הנראה מקומית, הנוהגת לשוטט באזור ולא בנשר צעיר, שיכול להיות נשר שהגיע מסרביה או קרואטיה", אומר אוהד הצופה, אקולוג העופות ברשות. "המתנו חודשים רבים עד שהצלחנו ללכוד נשר בוגר".

זו לא הפעם הראשונה שאנשי הרשות התקינו לעופות דורסים משדרים לוויינים, אך הפעם משדר ה-GPS החדש שהתקבל כתרומה, יספק תמונה ברורה יותר על מסלול המחיה והנדידה של הנשר. "אחרי ההרעלות הקשות שפגעו באוכלוסיית הנשרים בשנים האחרונות, המעקב יתרום לנו מידע חיוני לגבי המקומות בהם משחר הנשר לטרף, האם הוא מבקר בתחנות האכלה של הרשות והיכן הוא ישן בלילות", ציין הצופה. "במידה ויהיו בעתיד מקרי הרעלה נוספים, נוכל לדעת את המיקום המדויק שלהם".

בין חייתי

טכנולוגיה לטובת שימור טבע. צבת הים צילום: יניב לוי רשות הטבע והגנים

מעקב מגובה רב. הנשר בחי-בר כרמל צילום: רם ריכטר, רשות הטבע והגנים

לאן עפים הנשרים בישראל? הצצה צילום: רם ריכטר, רשות הטבע והגנים

נשר תחת מעקב

(צילום: רם ריכטר, רשות הטבע והגנים)